

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak nyilvánterék és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadhatnák:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukas M., Oppelik A. «Altalanos Tudósító» hirdetési osztálya Budapest.

Nyitlittér petitsora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye

A gyermekhalandóság.

Ha a gyermekhalandóságunk okait fűr-késszük, akkor legelső sorban is a földhöz ragadt emberek nyomorára kell gondolnunk. Kissé furcsán hangzik ez ilyen formában, de ez nincs más képpen.

Az is bebizonyosodott dolog, hogy a halál áldozatait javarészt a szegényebb népsztály gyermekeiből szedegeli, ami könnyen érthető, mert a nyomasztó helyzetű, szűkes viszonyok között élő emberek kevesebb figyelmet fordíthatnak és fordítanak gyermekeikre, mint a tehetősebb, módosabb és intelligensebb osztálybeliek.

A megélhetésért elkeseredett harczolt vivő népsztály életmódja a legsilányabb. Keskeny, alacsony viskókban, vityilóban avagy nedves, sötét, poshadt pinczelakásban húzódik meg. A légkör bűzhödt, fojtó, nyomott. Hozzájárul ehhez, hogy aránytalanul sokan kuporognak a négy fal között, ami még egészségtelenebbé, elviselhetlenebbé teszi a levegőt. Azonfelül a család élkezése is fogyatékos, rendszertelen és többé — kevésbé egészségügyi szempontból káros.

Ha már most a felsoroltakhoz még hozzávéljük ama körülményt, hogy a szegényebb családoknál igen gyakori eset, hogy a lérfín kívül a nő is segítkezik a betevő falat megszerzéséhez, tisztán előltünk áll ama kérdés, vajjon ki viselje gondját a

fejletlen gyermekeknek? Szolgálólányt, dadát, nevelőnőt nem fogadhatnak a gyermekek mellé, akik gondjukat viselnék és ügyel-nének rájuk. Így van aztán, hogy a meg-nem felelő zuglakás, rossz levegő és hiányos, elégedetlen táplálkozás, meg téldőben a kemény hideg, erős fagy, hamar megárt a gyermekeknek és korai sírjába viszi.

Hogyne lenne ártalmas a gyermekekre megannyi egészségtelen baj, mikor még a felnőtt emberre is nagy kihatással van a miről tanuskodik ama körülmény is, hogy kizárólag tudóvészben halnak el Magyarországon évente mintegy hatvanezren, mely óriási és elremitő numerus azt jelenti, hogy egész Európában aránylag nálunk szedi e nyavalya a legtöbb áldozatot,

Igaz ugyan, hogy a halál más oldalról is megtizedeli a gyermekek számát, nem tekint gazdagságra, jólétre, holmi járványos betegség alkalmával egyképpen elhunynak valamennyi osztálybeli gyermekek, de mindazonáltal a gyermekhalandóság terén igen tekintélyes százalékkal vannak képviselve a legalsóbb rétegek gyermekei.

A gyermekhalandóság növekedését job-bára a szociális bajokra, a nagy szegény-ségre, a megélhetési nehézségekre vezethet-jük vissza, a mely bajokat gyógyítani hiva-tásos orvosoknak nincs és nem áll mód-jukban, hanem az állapotok javulásával, a viszonyok enyhülésével, a jólét emelkedé-sével a gyermekhalandóság csökkenni fog.

A Zrinyi-ömlék ügye.

Utoljára lapunk 43-ik számában közöl-tünk kimutatást a Zrinyi-ömlékre begyűlt adományokról. Most a Sztrahia testvérek csáktornyai kereskedőcégnél kitelt gyűjtő-iveken beérkezett adományokat mutatjuk ki. Ezen ívek közt van Adamec Géza Fiumé-ban tartózkodó földink gyűjtésének a kimu-tatása, a ki távol szülővárosától is gondol földieinek hazafias mozgalma.

Fogadják a t. Sztrahia-testvérek, t. Adamec ur mint gyűjtők s az adakozók az emlékmű végrehajtóbizottságának adomá-nyukért a legmelegebb köszönétét.

Ötvennegyedik kimutatás.

Zozoly Ferencz	Varaszd	20 k.
Grubic L.	Bécs	2 »
Dinter N.	»	1 »
Weisz Ignác	»	1 »
Czindl Antal	Dr.-Szt.-Iván	1 »
Illek Ferencz	Laibach	1 »
Koestlin L. és Társa	Győr	2 »
Ungar D.	Trieszt	1 »
Kugler Mihály	Bécs	2 »
Balog A.	»	1 »
Klimberger	Monfalcone	40 l.
Adamec Géza a rizshántógyár hivatalnok	Fiume	1 »
Fenyő Marczel	»	1 »
Gráf Ottó	»	1 »
Stolczér Zsigmond	»	1 »

T Á R C Z A.

Kifosztva.

Elszállt az élet ödve,
Elszállt a szerelem
S utánna nem marad más.
Csak néma gyötrelém.
Kifosztott ház a szívem
Üres, sivár, hideg,
Az ilyen gyászos hajlék
Nem kell már senkinek.
S nem lesz lakója többé,
Ne is legyen soha
Hölyongjak egymagamban
Czél nélkül, tétova ! . . .

Álmatlan éjszakák.

Mennék aludni, de nem tudok.
Szemem lehunyna, bánatom virraszt:
Amit szenvednek embertársaim,
Szegény szívem mind együtt érzi azt.

Egyszerre látok millió sebet;
Jajgatnak a letiprott szenvedők,
Amig reájuk rakja lánczait
Az önzés, az erőszak és a gőg.

Főlem roskadoznak, sorsuk átka nyom:
Erőtlén árnyuk, mint a kő, nehéz;

Vergődöm, ágyam égő maglya tán
Es mintha fojtogatna sirpenész!

Irtóztató álmatlan éjszakák!
Az eszme sápad, a világ beteg . . .
S én csak virrasztok mozdulatlanul,
Látom a vést, de nem segíthetek.

Rudnyánszky Gyula.

Jelenet a színházban.

Egy hölgy ül pályolyában. A hölgyek tudva-levőleg — s ezt előrebocsátom — a legnagyobb kritikások. A mi hölgyünk meg épen azok közé tartozik, a kik mihamar kimondják véleményüket, legyen is az bármilyen, ellenkézik is az bárki-nek a véleményével; — ennél fogva mindent meg kell neki bocsátanunk. Javában folyik az előadás. Valami nagyon remek darabot adnak s a hölgy elküldi a báróját, hogy keresse fel a szerzőt azon-nal s hozza elő neki, mert ő meg akar vele is merkedni most és minden áron. A báró föl-kászóldók és elmegy. De alig hagyja el a pályolyt belép Dodó, a huszárfohadnagy, egy igen csinos szép arcú fiatalemberrel, a kit be is mutat a hölgynek, de csak — névleg. Dodó főhadnagy el-távozik. A fiatalember és a hölgy együtt marad-nak. Látszik, hogy az első pillanatban megtetszet-tek egymásnak. A hölgy »affektálni« akar, a fiat-alember szerénykedik, minél fogva a következő párbeszéd fejlődik ki közöttük:

Hölgy: Nos mit szól a darabhoz?

Fiatalemb er: Nekem van Nagysád a legkevesebb jogom hozzászólni . . .

Hölgy: Ugy? Bizonyára nem ért hozzá! No de ez nem baj, hisz nem született mindenki kritikusknak . . .

Fiatalemb er: Ugyvan. Legkevesebbé én. De hát már most mit szól Nagysád a darabhoz?

Hölgy: Én? Én csak azt mondhatom, a mit egy józan kritikáju egyének mondania szabad és mondania kell. Az egész darab ostobaság, sület-lenség. Ostoba a témája, sületlen a földolgozása.

Fiatalemb er: (Lesüti a szemét és el-pirul, de igyekszik elpalástolni, hogy a nő szavai hatottak rá.)

Hölgy: Nem is tudom, minő fogalmat al-kossnak magamnak a mai szerzőkről. Épen most küldtem el a bárót, hogy hozza elő és mutassa be . . . tudja színte kíváncsi vagyok az ostoba ábrázatára, azokra a bamba szemekre, arra a baromi megjelenésre . . . Oh hagyjuk ezt kérem!

Fiatalemb er: (zavartan) Igen, hagyjuk ezt Nagysád, mert engem különben is elszóltanak ügyeim . . .

Hölgy: Micsoda? Hát már itt hagy?

Fiatalemb er: Legnagyobb . . . sajná . . . la . . . tomra . . . Igen, a teendőim . . . sürgős ügy . . .

Hölgy: No, akkor nem tartóztatom. Pá, a viszontlátásra!

Kölesönösen üdvözlik egymást, kezét fognak, a hölgy tovább nézi az előadást, a fiatalember kifelé megy, mintha leforrázták volna. A pályoly-ajtóban összeütközött a báróval, a ki nagy lel-

Pascucci Sándor	>	1 >
Punczengruber Károly	>	1 >
Sachs Károly	>	1 >
Bulathy Otto	>	1 >
Holländer Samu lakar.	Inda	1 >
Stein János póstamester	>	— 40 f.

Összesen: 43 k. 80 f.

Lapunk 43-ik szám. kimutatása 4358 k. 15 f.

Az eddigi gyűjtés eredménye: 4401 k. 95 f.

A gyűjtést folytatjuk. A szíves adományokat lapunk szerkesztőségébe kérjük küldeni.

A befolyt összegek további nyugtázását lapunk egyik legközelebbi számában fogjuk folytatónak kimutatni.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Előléptetés.** A m. kir. pénzügyminiszter Prekopa Vilmos csáktornyai adóhivatali tisztet a XI. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

— **Allandó választmányi ülés.** A fennálló szabályrendelet értelmében folyó 1902. évi december hó 9-én tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésben feveendő ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett az allandó választmány ülése folyó 1902-ik évi december hó 1-én délelőtt 9 és fél órakor a megyeház gyűléstermében fog megtartatni, melyre allandó választmányi lag urakat van szerencsém ezennel tisztelettel meghívni, Zalaegerszegen, 1902-ik évi november hó 20-án. Dr. Jankovich László gróf sk., főispán s allandó választmányi elnök.

— **A nőegylet köréből.** A helybeli Jótékonykölvi Ker. Nőegylet f. hó 22-én Bernyák Károlyné elnökléte alatt választmányi ülést tartott. A gyűlésen a következő tárgyak kerültek elintézés alá: 1.) Olvastatták Tóth Lajosné alelnök lemondó levele, ki Csáktornyáról eltávozott. A választmány sajnálatlalt veszi tudomásul volt alelnökének távozását, s az egylet körében kifejtett si-

keres működéséért jegyzőkönyvi köszönetet mond s erről őt átiratilag értesíteni határozta. 2.) Több helybeli szegény kérvénye segélyezés ügyében tudomásul vétettek. 3.) A szokásos karácsonyi segélyezésre nézve határozatolt, hogy 20 szegénysorsu tanuló között (16 áll. elemi népiskolai, 1 polg. iskolai, 1 gyak. iskolai és 2 ovodás) meleg lábbeli osztatik ki, egyuttal több városi szegény részére tűzifa adományozatik. 4.) Az 1902. évi egyleti számadások felülvizsgálására Mencsey Károlyné és Pálya Mihályné tagok küldetnek ki. 5.) A rendes évi közgyűlés megtartásának idejűl 1903. évi január hó 18-a tüzelik ki. 6.) Tekintettel arra, hogy az egylet a jövő évben új cziklusba lép, a tagok gyűjtésére özv. Barancs Andrásné, Ditrich Jánosné, Probst Ferenczné és Szilágyi Györgyné kéreltek fel. 7.) A választmány többek kiváratára határozatilag kimondja, hogy jövő év január hó 10-én jótékonyczelű Calicot-Tánczestélyt rendez, egyben megalakulván a vigalomrendezőbizottság is, melybe a következő tagok választattak be: elnök Pethó Jenőné, tagok: Bernyák Károlyné, Dénes Béláné, Ditrich Jánosné, dr. Erasovecz Ignáczné, Margitai Józsefné, Pálya Mihályné, Probst Ferenczné, Szalmay Józsefné, Szilágyi Györgyné, Zakál Henrikné, Ziegler Kálmánné és Zrínyi Viktorné.

— **Esküvő.** Kutasi Mihály egyházasterestén-szecsődi lakos vendéglős f. hó 22-én nőül vette Szakeverth Antal csáktornyai vendéglős és lakareképzőtári igazgató leányát Stefánia kisasszonyt Csáktornyan.

— **Tanítóválasztás.** Az őrségi községi iskolai tanítói állásra Pozsgai István okleveles tanító választott meg Pozsgai Csáktornyai állami tanítóképzőt végezte az 1901. évben.

— **Korcsolyázás.** A hideg idő beálltával a csáktornyai korcsolyázó egylet jégpályája a régi vár mellett megnyílt, miről érdekelték azzal a hozzáadással értesítettek, hogy a jég használhatóságát a főtérnen kifüggesztett vörös korcsolya és kék zászló fogja jelezni.

— **Gyilkosság.** Rémes gyilkosság tör-

tént városunkban f. hó 27-ére virradóra, melynek áldozata városunk egy rokonszenves polgára, Friedl János nagyvendéglős. Ugyanis Vugrincics Rudolf csáktornyai lakos f. hó 26-án este 10 óra tájban bevendédlött a Friedl-féle kávéházba, hol olyan duhaj módon kezdte magát viselni a biliárd asztalt döngelte stb., hogy a vendéglős rászóllott és rendre utasította. Majd mikor erre sem csendesedett el a duhajkodó, erőszakkal akartak a kávéházból eltávolítani s valóságos dulakodás fejlődött ki a kávéházi személyzet és Vugrincics között. Utóbbi igen erős s hatalmas termetű ember lévén, nem tudták őt a kávéházból kituszkolni. Végre éjfel után 2 óra körül, mikor már mindenki eltávozott, Vugrincicsot is sikerült kituszkolni a kávéházból miért is véres bosszul forralt a vendéglő tulajdonosa ellen. Tudta, hogy a kávéház aajtját rendezesen maga a tulajdonos szokta bezárni, tehát az utcán az aajtó mellett meghúzódott s várta az aajtózárást. Friedlt figyelmeztették, a vendégek előbb, hogy okavodjék Vugrincicsotól, mert ez olyan ember, aki igen bosszualló. Friedl nem hallgatott a figyelmeztetésre és szokása szerint az utolsó vendég eltávozása után, kiment az ajtót bezárni. Ekkor az ajtó mellett várakozó Vugrincics egy hosszú pengéjű zsebkéssel úgy szurt a lágyékába, hogy a czombba vezető egyik fő ütőeret ketté metszette s Friedl alig 5 perc alatt teljesen elvérzett.

A gyilkost azonnal elfogták. A gyilkost általában rabiatús, összeférhetetlen embernek mondják ismerősei, ki nem egyszer okozott már emberlétársainak kisebb nagyobb kellemetlenséget; egyiknek kezuját, másiknak fület s másoknak megint egyéb testrészét harapván meg, mikor mérlegbe jött. Születésre nézve bosnyák, az apja Boszniából vándorolt be Magyarországha s Csáktornyan telepedett le.

Friedl János 6 éve 1896-ban költözött Csáktornyára, megvevén a város tulajdonát képező »Hattyu« vendéglőt. A rendkívül elhanyagolt szállodát rendbehozta s mint a konyhájaival, jó tiszta italaival és figyelmes

kendevre köszönti, de a fiatal ember elosan, A báró csodálkozik a dolgon és a szeméit dörzsölgeti.

A báró: Te ... te izé! Hát tudod te, hogy ki volt az a fiatal ember?

Hölgy: Nem én! A számár hogy sietett. Tudod, kedvesem, nekem nagyon megletszett s mivel azt gondoltam, hogy te időközben beálltsz a szerzővel, hát már jól előre is eszkuzálni akartam magamat előtte. Így azt mondtam neki, hogy a darab egy rém ostobaság s hogy a szerzőt azért mutattatom be magamnak, mer kíváncsi vagyok a mafla arczára.

— Tyhó!

A báró itt olyan keservesen ordít föl, mintha a tyukszemére hágtak volna.

Hölgy: Na mi felt?

A báró: Oh ... Oh ... te ... te ... izé! Hiszen az a szerző volt.

A hölgy erre roppant boszus lesz. Indulatosan szidja önmagát. De megfogadja, hogy soha többé semminemű irodalmi művet le nem ránt senki fia előtt sem.

Vége van az ötödik felvonásnak is.

A hölgy és a báró kocsiába ülnek. Hozzájuk szegődik egy borotvált arcu fiatal ember is, a ki a bárónak pertu barátja, de a báró sokkal ügyetlenebb, semhogy bemutatná. Ásit egyet s azalatt a fiatal ember kénytelen odaszóllni a hölgynek:

— Danogány vagyok. Remélem ismer ...

Hölgy: Örvendek, de nem ismerem.

A fiatal ember: Nos? Hogy tetszik az előadás?

Hölgy: Oh jaj kedves barátom, épen hogy az előadást említi, jut eszembe a mai érdekes

historia. Tudja, bemutatnak nekem egy fiatal embert, a ki mellelesleg mondvá szép is volt, — nos én agya-főbe kritizáltam a darabot s a végén kisló, hogy Ó — maga a szerző. Pedig az igazat megvallva a darab kitünő ... hanem a játék! No az ellen már fölhaborodik minden jó izés! A főszemély ... a főszemély ... ki adhatta azt! Valami komisz rüpecs, tudja! Kár, hogy nem tudtam a nevüket ezeknek az alakoknak ...

A báró hirtelen összezsugorodik, mint a dühös macska. A haja az ég felé mered, a fogait szorítja és mérges szemekkel néz a hölgyre. Kis hujja, hogy föl nem fajla — s most az egyszerű nem szerelmében.

A fiatalember aztán a legközelebbi utca-sarkon lekéretszkedik a kocsirol. Neki dolga van. Leszáll s a míg a kocsi egyedülván robog tovább az éjszakában, a báró önkívüli állapotában hörgi:

— Szerencsétlen! Tönkre teszed magad it is, meg engem is ... Oh, oh! ... te ... te ... izé! Tudod te, hogy ki volt ez? Danogány a főszereplő! ... te! ... te!

Károlyi Gyula.

Jelenet az utcán.

Estefeléd már nagy a zsibongás a promenádban. Valahány baka, szakácsné, kocsis meg szoptatósdajka van a föld kerekéségén, az mind ott ad egymásnak találkozt. Isten csodája, hogy még van türelme nyugodtan nézni ezt a vásárt

annak az ércszobornak, a mely alatt jelenleg kiöltözködve, felpiperézve és mindenféleképpen kicsinosítva, időgesen és türelmetlenül mászkálók — én föl és alá

Van is okom rá elég.

Ma levelet kaptam, a melynek szöszerinti tartalma a következő: Uram! Először is bocsánatot kérek, hogy ezen pár soraimmal háborgatom; — de mivel a szívnék parancsolni nem lehet, e szerint én sem tudok szívnéknek parancsolni és szerelmének ellentállni. Mert mióta önt megláttam, oda minden nyugalmam és szívnem teljes szerelmével megszerettem. Remélem, ön sem fogja kércsemet visszautasítani és szerelmeimet viszonozza, ha van szíve és emberi érzése. S ha Istert ismer, sajnálkozzék meg egy megtört szívnem, vigasztalja meg. Azért kérem, várjon engem hétfőn este 8 órakor B. szobornál, én elővök, hogy szívnem megkönnyebítem, ha az ön bájos arczát (mi a manó?) meglátom.

Tehát még egyszer fölkerem, uram, gondoljon arra, hogy egy lsten van az égen és sajnáljon meg egy szegény, megtört női szívet és vigasztalja meg, mert csak az ön édes szavai vigasztalhatnak engemet. Ezzel zárom soraimat és maradok egy titkos imádjója a siring hű Gy. E.

Hát nem hüzelgő ez? Nem elegendő-e már magábanvéve is arra, hogy a legnagyobb mértékben fölkelte a hiúságot egy férfinak, a ki tudvalóleg csak egy fokkal, egy paraszt hajszálnyal szőbb az ördögöl?

Most már csak az a kérdés, hogy ki írta.

Eleinte azt gondoltam, hogy barátomim egyike akar megtérálni, de alapos megfontolás után arra a meggyőződésre jutok, hogy semmi

kiszolgálásával csakhamar magához hódította ugy a helybeli, mint a vidéki közönséget s a most már »Zrinyi«-nek nevezett szállodának jó híret messze vidéken ismerik Friedl a leglátogalt értelemben igazi szállodás volt. Szállodáját új építkezéssel kibővítette s az egészet a legmodernebb alakban rendezte be, úgy hogy a szálloda bármely nagyvárosi szállodával kiállja a versenyt, sőt sokat felül is mul. Friedl a városnak tiszteltreméltó, hasznos, tevékeny s kedvelt polgára volt, kinek tragikus halála a város közönségének minden rétegében mély megdöbbenést s őszinte részvételt kellett. Rokonsága haláláról a következő gyászjelentést adta ki: Az összes rokonság szomorodott szívvel jelenti Friedl János folyó évi november hó 27-én reggeli 1 óra 15 perczkor élete 41-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült teleme f. hó 28-án d. u. 3 $\frac{1}{2}$ órakor fog a csáktornyai síkértben az ág. ev. vallás szertartása szerint örök nyugalomra télelni Csáktornya, 1902. november hó 28-án. Áldás és béke poraira! A temetés óriási részvét mellett ment végbe; ott volt Csáktornyanak ugyszólván minden polgára.

— **A gyermekbetegségek keletkezéseinek megátoltatása** abban rejlik, hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességet kifejti szervezettel birjon, mely a baj csíráját fejlődni nem engedi. Különféle ezt kezelő gyógyszerkészítmények vannak forgalomban, de általánosan tudott dolog, hogy egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várakozásnak minden tekintetben megfelel, s e szer a csukamájolaj. A gyermekek a közönséges csukamájolaj bevételeitől undorodnak s ezért nagyon hízagpólló a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek sem íze, sem kellemetlen szaga nincs s gyermek, valamint felnőttek szívesen veszik be. Tápereje nagy és könnyen emészthető. Úvege 2 korona a gyógyszerárakban.

— **A csáktornyai nov. 25-iki országos vásárra felhajlottak** mintegy 1850 szarvasmarhát és 1260 darab lovat s csikót. Eladásra került 750 drb. szarvasmarha s 250 drb. ló és csikó. E számok mutatják, hogy

esetre sem írhatta hölgyismerőseim egyike sem. Barátain meg azt mondták, hogy valaki föl akar ültetni. Nem hittem el.

De hát ki írhatta! Milyen lehet? szőke-e vagy barna; kékszemű-e, vagy fekete; színész, vagy valami bolondos hercegnő. Kétségtelen, hogy valami előkelő, nagy uri dáma az illető, a ki oly halálosan szerelmes lett énbelem egyszeribe. Azért is, mielőtt idejöttem volna, meghorvátvákoztam, lenyiratkoztam, elmentem a gőzfürdőbe, onnan haza, öltözködni. Szürke nadrág, fehér selyem mellény, Ferencz József kabát, sárga cipő, czilinder, az ezüst sétapálcza mind, mind előkerültek s miután magamra öltöttem azokat s a nyakkendő csokorral másfél órai dühös munka után megküzdöttem, a tükör elé állva meggyőződtém róla, hogy tökéletes emberi formává alakultam át. Elindultam és most — itt vagyok és várakozom . . . Már egy órája nézegetem az órámat minden kilencz másodperczben . . . Most végre nyolcz. Egyszerre csak hátulról megröhan valaki.

— Oh, hát mégis eljött! Beteljesedett reményem! Oh, mily boldog vagyok! Oh, mily nagyon is szeretem!

Hátrafordulok — és uramfia a szomszédaszonyom fésületlen, mosdatlan, neveletlen eselődje áll előttem, vigyorgásával a foghíjas állatok osztályára, hangjával a kappanra és véresére emlékeztetve.

a vásár a nagyobb vásárok közé tartozott.

— **Szerencsétlenség.** A városi villamvilágítási vállalat a régi elkorhadtt villamvezetékartó oszlopokat ujakkal cseréli ki. Ez áthelyezési munkálatok közben f. hó 26-án délután háromnegyed 4 órakor majdnem vezetes szerencsétlenség történt. Az áthelyezést a perlaki-utczai Kelemen-féle vendéglő előtt végezték a munkások és az egyik munkás a munkavezető parancsára a régi korhadtt alju oszlopra igyekezett fel, onnan a drótokat leszedendő. Az oszlop közepe táján le szolt, hogy ő fél, mert az oszlop nagyon inog. A munkavezető azonban továbbmenést parancsolt. A szegény munkás félelme alapos volt, mert a mikor az oszlop egyik oldalán a drótokat elmetasztette, az oszlop a munkással együtt a másik oldal-felé elkezdett dűlni. Volt ijedelem. Szerencsére az oszlop a legközelebbi szilla koronájára dűlt, mely az esés erejét elvette s a lezuhanó munkást is megóvta attól, hogy az oszlop agyonzuzza. Így a szegény munkás könnyebb sérülésekkel menekült meg a szerencsétlenségtől. Nagyobb körültekintéssel és vigyázattal kellene eljárni az ilyen munkálatoknál.

— **Ertesítés.** Ezenel értesitem Csáktornya és vidékbeli t. vevőimet, hogy bármilyen részemre szánt rendeléseket és javításokat szíveségből Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedése átvesz és azok onnan bérmentve átvethetők illetve házhoz szállíthatnak. E lapnak multkorai számában megjelent Tódor R. czégre vonatkozó ugyan-ezen értesítés a jelen által tárgyaltanná vált. Pollák Bernát óras és ékszerész Varradsdon.

— **A fekete kő fölfedezője.** Most, hogy a szén körül olyan nagy harc folyik, föllevenítettek egy régi, de igaz történetet, annak az embernek a történetét, aki Pennsylvániában fölfedezte a szén s ezzel megalapította lett a mostani hatalmas széntársulatoknak, a melyek évente milliókat bezarznak, míg a föltaláló maga nagy nyomorúságban halt meg. A hagyomány szerint Pennsylvánia hatalmas szénmezőit egy Ginter Fülöp nevű öreg munkakerülő német földözle föl 1791-ben. Ezelőtt is beszélték már Pennsylvániában a fekete kőről, amelynek az a különös sajátsága van, hogy elég. Az öreg német is hallott erről a kőről, amit azonban ő is épp úgy, mint a többiek, mesének tartott. Egy alkalommal az öreg Ginter a Lehigh völgyben kóborolt, puskával a vállán, a vadászát léven főszenvedélye és főfoglalatossága. Utközben hatalmas vihar lepté meg s a felhőszakadás majd elhordta az öreg németet is, aki egy barlangban húzta meg magát. A vihar multával hazafelé indult s egy vízmosásnál fekete köveket látott. Telerakta zsebeit a fekete kővel s hazavitt. Otthon eszébe jutott a fekete kőről hallott mese, megpróbálta tehát, hogy vajjon elég-e a fekete kő? És elégett. A német azután fölkereste a lalú legokosabb emberét, Wise Jakab volt ezredes és elmondta neki a dolgot. Az ezredes megvizsgálta a köveket egy philadelphiai tudóssal s ennek kedvező véleménye után körülfogta az ezredes az öreg Gintert, hogy mutassa meg neki, hol található a fekete kő. Az öreg német egy darab földért meg is mutatta s nemsokára meg is alakult egy széntársulat, amely azonban rövidesen megbukott. A jelenlegi nagy széntársulatok alapját 1817-ben vetették meg, amikor is Penn-

sylvánia törvényhozása nyolczezer akernyi szénterületet adott egy társulatnak 20 évre szóló bányászati engedéllyel. A társulat egy-egy akernyi területért egy-egy cső tengerit fizetett évenként. A szegény öreg Ginter, a föltaláló pedig ugyszólván éhen halt meg.

— **Tűzek.** F. hó 16-án Jambrovics József II. hegykerület rimcsáki lakosnak zsuppal fedett prészháza a padláson levő lakarmánnyal együtt elégett. A kár mintegy 100 koronát tesz ki. A tűzet Zsibek Márton ugyanottani lakos 7 éves fia idézte elő gyujtogatással. — Mácsek György nagyfalusi lakos pajtája is a benne levő szénával együtt elégett. A kár 600 korona. A tűzel itt is gyermek okozta, még pedig a kárvalottinak 6 éves Mari és 4 éves István nevű gyermekei, kik a szénában játszadoztak s ott gyufát gyujtogattak. Biztosítás egyik esetben sem volt.

— **Lopás.** A folyó hó 25-iki csáktornyai országos vásáron, nem hiába itt a tél, legnagyobb kelendőségű volt a lábbeliknek, különösen az olyanoknak, melyeket elvihettek a vevők annélkül, hogy a gazda észrevehette s az értük járó vételért beszédhetne volna. Szóval a vásáron szépen loptak. 7 csizmadia mester sátrából 9 pár csizmát vitte el a tolvajok, 97 korona értékben. Az egyik csizmatolvajt, ki Komártól lopott, Luthár István tótkereszturi lakos személyében elfogták. Természetesen valamennyi káros azt vallja, hogy ő tőlük is Luthár vitte el a lábbelijüket.

— **Az orosz cenzúra.** Oroszországnak még nem született Petőfije, hogy letörje a sajtószabadság bilincseit s bár az elnyomott oroszok találnak módot arra, hogy a sajtó hőzvetítésével hozzák a világ tudomására a maguk forradalmi eszméit, a cenzúra miatt azonban mégis alig juthatnak szóhoz. Most az amugy is szigorú orosz cenzurát még jobban megszigorítják. E szerint a czárról, az uralkodó családról és az udvarról nem szabad egyebet írni, csak a mit a hivatalos lapok már közöltek. Tilos a czárhoz intézett fölirotokat s a kormány és hivatalfők rendeleteit közölni, a katonákról egy sort sem szabad közölni egyebet, mint a mi a Ruszky-lövöld-ben megjelent. Tilos továbbá a kelet-ázsiai vasutakról, Mandzsuráról és Perzsia közgazdasági viszonyairól írni. Nem szabad a lapoknak az iskolák ügyeivel sem foglalkozni, nehogy a diákzavargásokat is tárgyálják. A politikai bűntettekéről csak a hatóságok hivatalos közléseit szabad leüonytatni; a politikai büntettek leartóztatásáról, pörléséről és elítéléséről írni tilos, még nevüket, életrajzukat vagy arczképüket sem szabad közölni. Szigorúan tilos a munkásmozgalmakról és sztrájkokról írni, még a külföldiekről se. Érdekes, hogy sem Tolsztojról, sem a szent szinódusról, sem a raszkolnikok szektájáról sem az öngyilkosságokról nem lesz szabad írni az orosz újságoknak.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak kik megboldogult **Friedl János** halála alkalmával részvénytájkozataikkal vagy a végtisztesség megadásánál megjelenésükkel fájdal munkal enyhíteni óhajtották, ezuton fejezzük ki halás köszönetünket.

Csáktornya, 1902 nov. 29.
A gyászoló család.

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika u Čakovcu.

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Sparkasse«, »Medjimurske Sparkasse«, »Sparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Fondanje osah.

Poznato je pred svakim, da ose kuliko kvara delaju na grozdju i na sadu. Gazdi su si već vnuogokrat mislili, kak bi mogli ose sfondati, te tak priprečiti da nam na nikaj deneju sada. Sada je jedan glasoviti magjarski gospodarstveni pisec, Jablonowski József pisal jednu štivu u jedne magjarske novine, koju štivu, jer se i naših gazdih tiče, budem ja od reči do reči na naš jezik preobrnu da tak si svaki navuk more zeti iz nje:

*

Da ti sada grozdje osa ne bantuje, fundaj nju već onda, kada je poš u malom broju. Za to je jako prilično vreme zima. Pregledni celu hižu komoru nahođe jeli gde ne visi gujezda osah? Ako nju najdeš poberi nju u jeden žakel i ako si već sve pogledal, onda deni vu vrelu vodu sve gujezde. Sa tem si početak nevolje sfondal, tojest one matice osah, iz kojih bi se do k letu na jezero i jezero mladih osah nakotilo.

Ali sa tem ne budi zadovoljen.

Zaznamenuj na kraju jeseni ona mesta ono tratu, stare stene, ili šupljaste drve, nad koje ose vun ili nutri ideju. Ako više ljuknjah imaju, na večer zvun jedne sve druge ljuknje zapši sa slamom, ili sa ilovačom, i vu onu, koju si ne zaphal deni nutri jeden dosta veliki goreći aušlog. Ako

si goreće žveplo nutri hitil onda i zadnju luknju zapši. Aušlog zaduši sve ose koje su vu luknju.

Ali tvoje delo niti sa tem neburde savršeno. Naj pozabiti da ga vnuogo gujezdah ose na takvih mestah, gde je tvoje oči ne najdeju. I to je svigar dosta, da ti na jesen kakovo nesreću zročiju.

Ove dakle onda primi, kada na nje hudo vreme hodi. To je protuletno vreme. Kada breskva, višnja cvete i kada je sado vno drevje sve vu lepim sadu, to je post za ose. Meda ili medovnog sada ga malo Osa ne postupa čin mrljive čmelice, da bi malo k malomu skup nabrala i stem si zadovoljila lakomnost. Ona netrebuje pomalno delo, ona netrebuje malo, ona vnuogo hoće, ako bi i vkrašt bilo treba. Ovu njenu naturu pohasnij dakle na svoj hasen i na njenu zubljenje.

Zbog toga si naberi nekoliko loncov i takvih glažov, koji veliku luknju imaju i koje ti je dva, tri tjezne pri hiži ne treba, nalé vu svakoga do tretine vodu i deni nutri, ako meda nemaš, jednog, dva falate cukora ili jedno dve suhe slive ili pak jednu malu kupicu vina. Zatém pak zaveži luknju (usta) glaža ili lonca sa papirom, i napravi na paperu takvu luknjicu, da budu dva prsti nutri mogli ziti. Ako je to tak gotovo onda obesi glaža ili lonca na drevje. Na staro drevo je jedno — dva glaža a na

mlajše pak na tri četiri jeden glaž je dosta. Ako je lepo toplo vreme, taki budeš videl, kak lečeju ose okolo glaža, jer dobroga nosa ima i na hitroma spozna duhu slive ili vina! Ne briga se kaj bude šnjom, nego na hitroma nad luknjicu nutri ide vu glaž. Tu se tak napije, da na zadnje komaj leti, i ako još more leteti onda se odzgor vu papèr tresne i nazad opadne te se tak vtopi!

Tak to traja čez dneve. Ako već vidiš da ga vnuogo osah vu glažu, onda ga odpri i zčisti i opet novu vodu i slad deni nutri i to čini tak dugo dok se samo jedna osa kaze! Tak je onda moreš sfondati sve!

Ali ne samo ti čini to delo, nego reči i susedu i svoj rodbini, da naj tak činiju, jer ako budete svi to činili onda bude i hasen tomu.

Takvo delo neide pod kvar:

Tuliko je spisal taj magjarski pisec i ja se veselim, da morem našim čitateljem to opisati. Samo njim tuliko još rečem, naj si navuka zemeju iz te stvari naj poleg toga činiju.

L. R. J.

Kaj je novoga?

Samoubojni fiškal.

Vu Zolni samoubojnik je postal jeden fiškal. Schvertner Gyula se bil zval. Posle

Z A B A V A

Mramurni ponedeljak (Blaumontag.)

Poštovani šoštarski mešter Bartol Smolić je samo na čase pijanec. Ova ne baš jako riedka fela ljudih, se zadovoljava tim, ako svaki tretji — četvrti mesec preko žnore udari i ovi pijanci se navadno zovu »quartalni pijanci.« — Miesece dugo je takov »quartalni« najmarljivi čoviek i uvijek triezan; onda na jedan krat nekaj u njega puhne te ga vleče i prevleče k flaši tak, da se polag najbolje volje dalje nemore opirati, već mora zavedljivosti podleći.

Bartol Smolić je danas već u četiri sala u jutro sedel pri dietu. Mnogi čiznu — bolesnik i već su na njegovu ordinaciju tu čekali. On si je izmed njih izabral najpogibelnije bolesnu, da joj prvog svoju pomoć pruža, a ova čizma je bila čizma jednog dnevnica (diurnista). Bože moj, — čizma jednoga diurnista!! — Jeli more na ovom svietu već kaj više pomilovanja vriednoga biti, nego li je jedna čizma jednoga dnevnica? Em pes jednoga prosjaka, štakor u cirkvi, krap u karletki, — to su sama živina kojim čizma dnevnica mora jalna

biti, da im je liepo i da im tako dobro ide.

Dnevnica čizma nije nikada bila mlada, kak druge čizme, ona ima svoj obstanak zahvaliti kompilatoričkomu talentu nekog šoštara krapca. Oglava je bila iz dviju boljih poiovichah oglavah jednog para stife tak skomponuvana, jedna sara je negda u sebi čuvala nogu jednog husara, a drugu je više krat po grdom vriemenu obuvaj grofov lugar, ako je baš moral ili u šumu poglednuti, jeli tko po tom vriemenu ne krade u šumi drva. Dnevnica čizma nije nikada poznala veselje jedne mlade čizme; ona niti u svoje najbolje vrieme nije skripala, ona ona nije nikada bila mazana! Dan na dan je bila »na nogah«. Za nju nije existiral nedeljni počinek, niti nije imala izprik, makar i proti najgorjemu vriemenu. Ako se je sirota čizma kada na kakov spičasti kamen ranila to je njezin gazda klel i zdihaval i jadikoval, da se je i ista peta znala od pomilovanja genuti. Včera je dnevnica imal nesreću, da se je, kad je naglo preko puta hotel proiti u gatrike od kanala na česti svojom petom zaplel. Jedno cuknenje noge, i peta od čizme je u kanalu zginula i sad su išli i gospon i čizma razparanim srdeem domov.

Još iste večeri je ovak ranjenu čizmu

donesla dnevnica mala kćerka k meštru Smoliću te ga liepo zaprosila, da toga ranjenoga beležnika svikak do sutra osme ure u jutro zvrati, jer drugče njezin tatek nebi mogel iti u ured, pošto mu čast nebi dopušćala bosemi nogami okolo po svietu, a najmanje u ured, hoditi.

Ovo sve je meštru išlo do serdca, kad je tu nakazu od čizme, u kojoj nebi devet mačkov jednoga miša ulovili, u rikah sim tam preobračal.

»To je nevolja« — mrmal je — »to je ona prava nevolja, — pak bi onda čoviek neka imal veselje za živeti? Nikaj kak nevolja, skrb, briga i posel, a kad je onda oglav na čovieku razdrta, onda hajd na groblje.«

Mešter Smolić najne je bil philozoph, koj je znal diela svoje meštrije k čoviečanskomu životu prisposabljati.

»Jedna, dvie, tri, četiri luknje« — rekel je, kak doktor kada carevne u bolesnih plućah broji — »pak jeli je moguće postenoj čizmi ovak na svietu existirati?! Em ravnić niti nam neide bolje. Čoviek dojde na sviet bez da ga tko pita jeli hoće, a komaj da smo tu, već nam ide kak čizmi, već nas biksaju, pak ako onda gde šav popusti, jednostavno na ono miesto samo krpri prikele,

podne oko dvijuh vur strelil se je, i nigdo nezna zbog česa si je življenje vzal. Kaj se tiče njegovoga imetka i njegove kancelarije, sve vu najbolšem redu našli jesu.

Prostl sabol.

Za Kabellero Frutaša zvali jesu vu Madridu jednoga starca, koj vu tom bil je glasoviti, da je več na dva hipe bil prestreljeni, pak ipak je vu življenju ostal. Kaballero vu svojoj mladosti, pod Kabrera karlista generalom je dvakrat vu vuzu bil došel i general ga obodvakrat na smrt odsudil. Prvč pri Tudela de Navara poslje bitke s osemnajstimi njegovimi pajdaši skupa hoteli su njega streliti. Kuglja na sreću ga ni smrtno pogodila, nego medtem toga ipak je opal na zemlju s ovimi drugimi skupa. Jeden muški človek ga našel i prebudil na življenje. Keskneje za jedno leto dana s trideset i petimi njegovimi pajdaši strerili jesu vu Tolese, de Gvupuzkobi. Vu ovoj priliki mu je kugla nater išla nad zube, a na šinjaku od zad pater je zan došla. S ostaiemi drugimi mrtvimi skupa odnesli su njega takaj na groblje i več vu grob hoteli na stanići, kad samo na jedenput spaziju pokopići, da još živi. Vu špital su njega odpeljali, gde je k sebi došel. Vihrastoga življenja Kaballero po dokončju bilke se vu Madridš nastanil, gde je sabolsku mestriju vodil.

Vmorilo nju drevo.

Juras Vince svojim zenum palovski stanovniki spravljali su dimo drevo za cinper. Kad su dimo dopeljali, sami oni dva hoteli su grede iz kol zmetati. Gospodar je na koli bil, žena pako poljeg kol je stala i njemu pomagala. Jurasu se nekak, zmetna greda iz ruk njegovih pomeknula i tak nesrečno opala na ženu, da je ona vu onim hipu mrtva postala.

Izgoreto dete.

Roditeljov nepazljivost od dana do dana donasa svoje zalostne posledice: Ovoga meseca 14-ga dana Fodor Florijana zalaujvarškoga stanovnika žena pri kuhanju obeda van je otišla na dvorišće i zatoga je tam ostavila bila poljeg komena svojega maloga

četiri let staroga Ivana sina. Maloga dečeca opravica po neznatim načinom je počela plamnom goreti i prvlje neg bi bili pogasili ognja na telu njegovem je takove rane zavdal, da drugi dan iliti 15-ga novembra od zgečih ranah siromaško dele je moralo smrt podnesti. Proti nepazljivim roditeljem je iztraga podignjena.

Varaša stalni gosti.

Tekučega leta na protuletje vu majšu mesecu jednu potepastu cigansku familiju vlovili jesu zandari. Ova iz pet osobah prestimana familija od onoga vremena do danas i Bog zna još kak dugo ostaneju čakovečke občine gosti. Kad su nje bili prišli familije glava se za Szaloki Nandora bil imenuval i da su iz Vašvarmegije, tak zvanoga Árokszálaša zlezeniki. Varaške občine poglavarstvo je onda počelo službeno zavedavati, da jeli zbilja jesu onoga mesta zlezeniki, ali pred Árokszálaša za nepoznate su odgovora dobili nazad. Vu tem slučaju nadalje je odlučio občensko poglavarstvo, da budu nje dali previziterati iz Árokszálaša poglavarstvom, da se po takvim načinom budu oslobodili vre jedenkrat od tih nepovoljnih stalnih gostov. Ali ciganska prefričnost bila je poglavarstvo nadvladala, ar kad su nje hoteli na dotično mesto gnati, onda je več cigan tak valoval, da je poljeg Kórmenda iz jednoga sela zlezenik, kojemu selu on nezna magjarsko ime. I sad išče varaško poglavarstvo na dalje ono selo, koje pripravno bude nju od tih stalnih gostov rešiti. Ciganska familija pako tak misli vu sebi, da im je vu Káocuvu dobro biti, imaju za dosta piti, jesti i toplu hižu, kvar bi bilo, dalje iti vu ovoj ljutoj zimi.

Otač vmorteljnu deca.

Troje mali sineki Bonbers Herman, Agošt i Janoš ove dane vu Saint Louisu vmorili jesu svojega pravoga otač. Medju ovimi tremi sini najstariji je 14 let a najmlajši pako koma do osem let star. Ovu strahovitu grehotu zato su učinili, kajti njihov otač nje prekorodno tukel i mučil je.

Jednoga noroga strahoviti čin.

Strahovito ubojstvo se dogodilo po

noči vu Gjurskim občinskim špitalu. Jeden ponoren vmoril je svojega pajdaša, zatim pako on sam samoubojac je postal. Ovo na sledeći način se dogodilo bilo: Pap Istvan i Lujzer Lajoš vre od više vremena vu jednoci celici bili jesu skupa namesčeni. Obodva tihi ponoreni bili jesu, i tak ni se bilo bojati, da jeden drugomu kvara vučinil bi. Ni jeden je ni odviš dugog vremena vu špitalu. Pap Istvan 39 let star iz Györgyszentivana, Mujzer Lajoš 36 let star iz Saghegya stanovniki dečki bili jesu. Ovi dva betežniki vu miru živele jesu jeden poljeg drugoga i isti njihovi dvorjeniki ni su bili vu tom mpenju, da bi se i koj bil odlučil na taj strahoviten čin. Vu celici nikaj drugoga bilo nije, kak dva slannati medraci i jedna plehnata posuda. Nego ovo je takaj dosta bilo za ubojstva. Pap Istvan danas vu zorju se bil porekel Mujzerom i radi toga bili se jesu i posvadili. Pap pograbi plehnatu posudu i Mujzera po glavi žnjum vudri. Taj vudarec je tak ošter bil, da se Muizer omamil i mrtev zrušil na celice poda. Okolo mrtvoga tela je prava krvna mlaka nastala. Pap krvnu mlaku videći, se jako bil prestrašil i za nekuliko minut je nazat bil do bil zdravu svoju misel. Kad je videl, da je Mujzer vumeril, onda je zeznal, kaj je učinil. Od straha je dva slannate štrožoke skup zasakal i jednoga na drugoga bil položil, na nje stupil i svojim hladnim remenom se obesil na obločne gornje železne križe. Vu jutro spazili jesu ubojstvo i samoubojstvo. Kad su vu celu vudri na sobe serdine našli jesu Mujzer Lajoša s razbitom glavom obraza prama podu obrjenoga. Pap Istvan je več takaj bil mrtev. Na hitroma bili jesu javili Földes špitalskomu doktoru, koj je pri obodvuh ljudih samo smrt konstatairal. Redarstvo je takaj podignulo istragu.

Pariški kućniš.

Pariških fijakerošov vekaš stran sada iz pleha napravljenu tenku želenciju nosi na svojega kaputa rukavu koju želenciju od svakojačkoga naroda farbe i cimeri kinčiju. Sve ovo redarstvo odredilo zato, da se stranjski ljudi moreju poljeg toga ravnati da koj fijakeroš iz van svojeg materinskoga jezika

dok je čoviek izvana i iznutra ves zkrpan. Ja bi sad najradje samo znal, zakaj ja moram tu čizmu igrati! To pak valida nije plan stvaranja, da bi jeden uvijek moral čizme krpali a drugi frigane piscance jesti. Kaj imam ja iz toga ako morem reći, da ljudi nemogu bez nas šoštarov biti? To se ipak nepriznaje. Anda cieto življenje je bilo, je sada i bude nadalje zagonetka, jeli budemo čizme krpali ili zvi-zdoznanstvo tirali, ili frigane piceke jeli ili gladovali.»

Srdit vudri po čizmi i zatira drvenu formu u nju. Čizma takovoj sili nevična najprije si po tiho zdehne a taki zatim se kak mokri papir, umirajuća razide. Mešter Smolič je u ruki držal mrtveca i promišlaval izpraznost ovoga svieta.

Odmah poslie udarca po lastu, kojeg je majstor zatiral u ov hip preminulu čizmu, prestane hrkanje njegove žene, koja je još u postelju ležala. Onak snena se sedne u postelji i mrmlija: »Kaj moraš tak čvrsto tući. Baš sam sanjala, da sam vrhu cirkve letela, to je bilo tak liepo! — Ha, u ime bozje, — hoćemo se stati. Uh, pasja partéka, — em je danas prvi! — Mliekarica, đvar, stacunar, — svaki čovek plaćen biti. To je istina — čim čoviek oči odpre, već počima nevolja. Prav imaš prav, samo čvrsto tući,

— em tebe se to nikaj netiče. Takov muž je sretan! On, ako pri dielu sedi pak nekaj m do iglom i kladivcem šeptrilari, onda već misli, da je svoju dužnost učinil. Ali žena, ona se mora sa trgovci svaditi, pak mora grubjanšćine poslušati, za jelo i pilo se skrbeći. Ti nebi cietu godinu pital odkud jemlem, ako se samo k obeđu pošeno našopaš. Je, je, to je vekvećim križ, ako čoviek takovoga muža ima, onda čoviek netreba reći: Bog me nek kašiguje, jer je i bez toga dosta kašigovan. Ako samo gospu Ribičku promišlavam, onu mrašvu koblicu, koju bi svaki vietar prehitil, pak njezum muž liepošnjom postupa i kak ju mazi (carta), kak mladu mačkicu. Svake zime joj da dosta drv i vugljenja navoziti, a za mast, maslo, i petroleum ju nije nikaj briga cietu godinu. Takove žene niti neznađu zakaj su na svietu. Ali pravo mi budi, zakaj sam se s takovom šoštarskom ferdótem vienčala! Ja niti danas još neznam, gde su mi onda moje oči bile. Licitara sam odbila, a i Benakovoga Gjureka, koj je sad stražmešter pri zandarih. Sad bi mogla milostiva gospa biti, da sam onda pametna bila. Nudér govori sad ako imaš kuružu.» — krikne proti svomu mužu — »Jeli, sad se neufaš niti pisnuti, jer je to sve istina!« —

Iza toga, dok si je mužu to prodečtvo držala, se je oblačila i sad se s oblačenjem bila gotova. Odpre anda ključom ladleka od ormara u kojem je bila drvena zdelička s penezi, te broji i dugo broji mrmčajuć i glavom kimajuć gotovštinu u zdelički, konačno uzme iz nje nekaj malo novac, posegne za lončekom za mlieko na štellaži i otiđe mrmčajuć iz sobe van, za da potrebna za zajutrak nabavi.

U očih Smoliča se blisne, kakti zloba. Komaj da je njegova strašna polovica za sobom vrata zaprla, skoči on k ormaru, u kojega vratih je ona nepazljivo ključ zabravila, odpre ga te drhčućom rukom izprazni zdeličku još onoga, kaj je u njoj ostalo, zatim si hitro obleče kaput, uzme iz klina škrljak a iz kuta batinu te se polihio kak tat odšulja van iz svog stana.

Čizme nek olanu čizme a žena nek ostane žena, včera je bila nedelja a danas pak mramurni ponedeljak, kojega mora svaki pošten šoštar po mogućnosti obslužavati, a penez je onak ponekaj u zdelički bilo — juhe! —

Stoprv drugi dan u jutro, kad mu je žena opet iz kuće otišla, došel je majstor Smolič domov. On je bil u najveselijem razpoloženju, škrljakom na glavi, širom raz-

govori i drugoga jezika takaj. Veliku začudjenost prebudjenost prebudil je jedan fijačeroš magjarski zleženik, koj osem narodov farbih i cimerov nosi na svojega kaputa rukavu, po takovim načinom on osem jezikov govori.

Strahoviti čin.

Vu Čakovcu je Friedl Janoša vlasnika velike oštarije 27-ga o. m. po polnoći vu njegovoj kafani vumiril Vugrincsiacs čako-večki stanovnik. Vugrincsiacs se je negdi napil i zbog toga nesu mu hoteli više vina dati. Za to se je razsrdil Vugrincsiacs i stola — biliarda počel je prehitavati vu kafani. Oštariš ga zbog toga vun dal spraviti iz kafane, a Vugrincsiacs pak je s obrusenim nožom čekal vani pri vratih na oštariša Friedela. Gga je hotel Friedl zapreti vrata od kafane, Vugrincsiacs ga je snožem vu črevu vpičil, na kaj se je Friedl zrušil i za nekotih minutah dušu izpustil. Ubojnika su taki vlovili i vu rešt zaprlj. Friedela pako drugi dan zakopali su. Na sprevedu bilo je jako vnoгих nazočnih, ar su pokojnoga svi jako poštuvali.

Potepaste otec.

Holupka Janoša težaku vu Budapestu njegova žena toga glasa bila na prvo donesla, da njegovu čerku je redarstvo na polepavju prijel i zato je pozvani otec njini na sud. Holupka na ove reči se na tuliko bil razljutil, da iz jednom batinom je hotel pucu hariti. Puca je pobegla pred njim, njim. Holupka je za njom bežal, nego na sobe pragu se bil popičil i mrtev se zrušil skupa. Srčni šlak ga bil trefil!

Zbog tri rubače.

Velik boj je nastal vu Budapešti na večer vu Uteg vulice pod 23 hižnim brojom, gde je Hungyás Pavel kućis bil na kvartelju pri Ozman Pavla fijačerošu. Včera se od selil od Hungyás i tri rubače je potrebuval od Ozmana. Iz ovoga je velika svadja nastala.

kopćenim kaputom se je na stolec, daleko od svoje meštrije spustil te si je po liho nieku za takove dane navadnu pjesmica gundral.

Ovak ga je našla žena, kad je domov došla, koja ga i odmah poplavila raznemi tituluši čim je stupila u sobu: »Ti pijanec, ti zlotvor, lump, — pak se još ulaš domov dojt ti tat, koj si iz zdeliče peneze vkral. Da znam jeli nije grieh stolca po rti, odmah bi ga na tvojoj pijanoj glavi potrla ti pijani jopec — sram te bilo!»

Majstor Smolič je samo na to sve se posmehavaj pak gundral onu popevku: »Meni sve jedno je, mam dinarja alpa ne — i tim se je na svojem stolcu samo onak pretezal, da mu se je činilo — u njegovoj pijanoj glavi dakako — da mu noge sve duže i duže postajaju i to tak da je već mislil, da bi šnjimi svoj mestrilnički stolec mogel doseći. On se je čvrsto pretegnul za ea ga dosegne, ali ga je oko vkanilo, još je bil daleko od njega.

I dok je žena nad njim klafrala, je on filosofhival: »Pak zakaj? — No, jerbo — jerbo providnost dobro zna, da čoviek mora svoga »rausa« imati, — jer — da čoviek nebi imal svoga »rausa«, — no hodi me stara — kušni!»

I odmah je dobil jednu za vuho od svoje stare, za koju niti nije znal odkud je

koje svadje skoro svi onoga stanja stanov- niki delnici su postali. Vu ovoj priliki je Halas Lajoš 838 numere redar med nje stupil, ali na svoju nesreću, kajti ovi svad- ljivci svi do jednoga na njega su napali, od njega jesu sablju vzeli i negdo ga tak s baltum i ciglom po plavi, da nesrečnoga redara kruto ranjenoga morali su vu Rokuš špital odpeljati.

Samoubojni kradljivec.

Lehocky Mikloš hižnimešter ovog me- seca 3-ga dana od Holczer Adolfine rodjene Kiplai Juliane hiže vlasnice do 688 korun penez je pokral i šnjimi je nekam bil iz- nisnul Ovaj kradljivec kad je pokradjenih penez vekšu stran vre potrošil, vu Vadkert zvanog občini se trikrat vu prsb strelil. Sad vumira

Plesnivi cvet.

Gingavoga maloga dečeca dognal je šarski redar ove dane pred terezvaraškoga kapitana. Drhtajuće pobežleno njegovu telo je jedna tenka letna halina pokrivala. Pov- sud pisano krpe pokrivaju njegove hlačice, a na njegovoga kaputa lakel vre krpa nije mogla dojt. Strahljivo igral se iz svojim ljuknjastim škrljakom kad ga redarski či- novnik bil zapital: — Kaj si včiniš? Zarad česa jesu tebe simo dopeljati? — Poglavit gospodine — veli drhtjući mali potepuh — vkural je sam ov . . . brét zato me je pri- jel ov žalu! Magjarski govori, ti budelo ni pako po tolvajskim jeziku. Prosim ovoga škrljaka jesam vkral, žalu toje redar, od- govori nego se već takaj i plakati počne. Redar na kratkoma izvesti, da mali tolvaj- ček po istini govori. Od jednoga siromaškoga petlarskoga človeka raztrganoga škrljaka je vkral. On je včiniš tužbu proti njemu i zato ga je prijel i simo dognal bil. Pokedob čie novnik prekodredno vnoگو posla imel, nije bilo vremena, da se s takvim malim dugo- vanjem mudi. Na kratkom ga izpila, i od- kroji njemu sud: — Odiš van četirinajst danov vu dečimji rešt. Malomu krivcu drht- tale su bile njegova kolena. Nego reči pre-

doletela i nije se niti mogel u onom hipu znajti, već je samo rekel: »Čuješ — tu je nekaj na stolcu — puklo! — A to pak je već od negda plan providnosti, da čoviek — mora svoje — veselje imati; jer ako čoviek nebi bil vesel — kaj bi onda — ja bi rad znal — providnosti na pamet došlo? sve ima svoj dan i svoju uru — kada se najme prehitavamo, gde — bi drugčije bila pravica?« — I u to vrieme su mu noge već tak duge postale — t. j. tak mu se je činilo — da se nije ufal iz stolca stati, jer bi s glavom kroz dimnjak van došel, zato je samo onak sedeč zaprl oč i pričel dremuckati; zenimino pak klafranje mu je kak mužika zvonilo u uhih.

Još je samo jedne pitanje žene si za- razmel: »Ti pijana svinja niti drugač neznaš domov dojt, nego da doneseš »rausa« domov.»

Na koje je još mogel zpentlati: »A kaj brbraš ti stara koza? — Em je raus mene« a ne ja njega — domov donesel, jer da sam još bil triezan, sigurno — nebi bil — došel.»

I to sumu zadnje rieči bile i na to je zaspal.

Žena je nad njim dalje cendrala i kla- frala, a ja mu dovikujem liepo prijateljski: »Lahku noć mešter Smolič!»

Em. Kollay

goviriti nise podufal nego tihomce ide za činovnikom, kada on onoga suda sobum nese Čajlik Alajošu redarskomu tajniku na potvrđenje. Dobra srca redarski tajnik do kraja pogledne delikventa. Precita suda i takajše i zroke. I sad pomilovanja vredno pripečenje je sledil? Takovo, koje puk ne- vidi i za nepoznato spozna to do istine bi grehota bila. Na redarskoga tajnika lice do- brostivni pogled sedne. Pred se pozove ma- loga dečeca i krotko pita od njega:

— Gde su tvoj otec?

— Vumerl je!

— Matere takaj nemaš?

— Nit nje nemam!

— Iz česa pak žives?

— Prosjaćim, prosim!

— Od sehob nebudese prosjačil. —

Nebudem te dal zapreti, nego zapamti si dobro, da krasti je ni slobodno, koj krade, njega Bog kašiguje. Vu meštiju te dal bu- dem. Nego ako se dobro nebudese oponašal na je na jedenput te dam nuter dognati i zatvorim te! Jeli si razmel? — Mali dečec ni jedne reči ne pregovori. Pograbi redar- skoga tajnika ruku i kušne nju. Mali dečec sad već i dela. Redarski tajnik dal je njega k jednomu meštarskomu človeku, koj poš- tenoga človeka bude stesal iz plesnivoga cveta.

Nekaj za kratak čas.

Starinske salne zagonetke.

Vu šumi se seče, na senokoši hrže, i pri svakoj hiži pljuska se. Kaj to biti more? (OjS)

Vu svojem stolcu sedi kraljica vu be- loj opravi, suze njoj čvapkaju vu njezino krilo. Poveč mi kaj je to na hitro?

(Sveča)

Vani stoji i lutri stoji takaj, pak ipak samo vu jednom mestu stoji. Kaj to more biti? (Vata)

Četiri norci jeden drugoga tiraju, nego nigdar se ne dostigneju.

(Kolni kolači)

Ja imam takovu kčer, kojoj droba jesu iz povesna.

(Sveča)

Zakaj daju zidati cirkvu?

(azauad eZ)

Zakaj zidjeju cirkvu poljeg puta?

(Kafuau ind ar Kafu)

Po letu kukuče, po zimi skirvuče. Kaj to biti more?

(afjeZ)

Gubona árak. — Clena áitka.

I m.-mázsa.	I m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	14.00 —
Zab	Zob	11.75 —
Rozs	Hrž	11.25 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	10.50 —
„ „ ó	„ stara	14.50 —
Árpa	Ječmen	14.50 —
Fehér bab uj	Gráh beli	17.75 —
Sárga „ „	„ žuti	14.50 —
Vegyes „ „	„ zméšan	14.05 —
Lenmag	Len	22.00 —
Bükköny	Gráhorka	12.00 —

Árverési hirdetemény.

A perlaki kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Muraközi takarékpénztár részvénytársaságnak Szovár Jakab és Sántek Aulal novákoveczi lakós elleni végrehajtási ügyében 117 kor. tőke, ennek 1902. évi január hó 16. napjától járó 6 % kamatai $\frac{1}{3}$ % váltódíj 53 kor. 65 fill. eddigi 23 kor. 75 fill. árverési kérvényi költség kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. bíróság területén fekvő a

1.) novákoveczi 962 sztkvben felvett 195 hrsz. ingatlan 11 kor., 2. ugyanazon tkvben felvett legelő és erdőjárnadoság 100 kor. 3. a novákoveczi 680 sztkvben A. I. 979/1, 979/3, 845, 282 hrsz. ingatlanok együttesen a Szovár András és öz. Szovár Györgyné novákoveczi lakosok javára C. 1875/82 sz. alatt bekebelezett szolgalmi jog fentartásával 380 kor. 4. a novákoveczi 685 sztkvben felvett 1091 hrsz. ingatlanok Szovár Jakab nevén álló hányada ($\frac{2}{3}$) a Szovár András és öz. Szovár Györgyné novákoveczi lakosok javára C. 1875/8 sz. alatt bekebelezett szolgalmi jog fentartásával 344 kor. 5. a dekanoveczi 194 sztkvben felvett 860—869 hrsz. ingatlan a vjhajtási törvény 156 §-a alapján egészben 58 kor. 6. az u. azon tkvben felvett 819 hrsz. ingatlan a vjhajtási törvény 156. §-a alapján egészben 70 kor. 7. a novákoveczi 1771 sztkvben felvett 196 hrsz. ingatlan az öz. Novák Mihályné novákoveczi lakós javára 377/71 sz. a. bekebelezett szolgalmi jog fentartásával 816 kor. 8. az ugyanazon tkvben felvett legelő és erdőjárnadoság az öz. Novák Mihályné novákoveczi lakós javára 377/71 sz. a. bekebelezett szolgalmi jog fentartásával 60 kor. 9. a novákoveczi 631 sz. tkvben felvett legelő és erdőjárnadoságnak Szovár Jakab nevén álló hányada ($\frac{1}{4}$) 50 kor. 10. a novákoveczi 1154 sztkvben felvett 244, 241, 1170, 2076, 39/b, 441/a, 555/a, 643/a, 819/a, 182/b, 2036/b, hrsz. ingatlannak s az ehhez tartozó legelő és erdőjárnadoság együttesen az öz. Sántek Mártonné szül. Szabolek Katalin novákoveczi lakós jakára C. 3869/08 sz. alatt bekebelezett szolgalmi jog fentartásával 1706 kor. kikiáltási árban mint becsárban az

1902. évi decz. hó 19-án d. e. 10 órakor

Novákovecz községhezánál Zakál Henrik csáktornyai ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt, a fenti kikiáltási ár 10 %-át bánatpénz fejében letenni kötelesek. 838

Perlak, 1902. évi június 27-én.

Beiratkozásokat elfogadok lakáson, Erzsébet-tér, Sonnenberg

féle ház.

Rottmiller M.

okl. táncztanító

841 1—*

Neumann Salamon sin Stefekov

se je preselil vu **Matijaševu hižu** na starim gruntu. — Tam bude magazine nadalje držal i svakovrstne **kože: maršeče, telečje, kozine, ovčje, zajčeve, lisičje tvorcove, zatim kosti, canjke, vojska i birsa kupuval.**

738 5—11



Igen alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékok!

Weisz Márton órás és ékszerész Csáktornyán.



Ajánlom dusan felszerelt **svájci arany-, ezüst- és nickel-zsebóra; bécsi inguóra és amerikai ébresztőóra** raktáramat.

Készletben tartok továbbá mindennemű **karácsonyi és ujévi ajándékul alkalmas divatos ékszer, ezüst-, kina-ezüst evőeszközt és dísztárgyat.**

Bármily javítást pontosan és gyorsan készítek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

843 1—*

Weisz Márton

Arany és ezüst tőredékeket a legmagasabb áron veszek esetleg ujjal becserelek.

Igen alkalmas karács és ujévi ajándékok!

Igen alkalmas karács és ujévi ajándékok!

Törv. bejegyzett



védjegy.

Világhírű orosz karavánteá

Popoff K. és C. testvérektől Moszkvában.

(Több udvar szállítól.)

Legfinomabb minőség.

Eredeti csomagokban kapható

Gránertestvéreknél Csáktornyán

valamint a monarchia minden elsőrangú fűszer és csemegeüzletében.

842 1—10

M e g h i v ó.

A esáktornyai takarékpénztár részvénytársulat

tisztelet részvényeseit 1902. évi december hó 18-án délután 3 órakor Csáktornyán a társulat saját házában tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tisztelettel meghívja.

Az igazgatóság.

Tanácskozási tárgyak:

- A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
- Igazgató választás, a beteg Szeiverth Antal ur helyébe, egy évre való megbízatással.
- Esetleg üresedésbe jövő felügyelő bizottsági tag választása.
- A társulati alapszabályok I. és 16. §-nak módosítása.
- Esetleges indítványok.

Kelt Csáktornyán, 1902. november hó 26-án.

37. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésben minden részvényes személyesen vagy törvényes meghatalmazottja (36. §.) által gyakorolhatja; de ezen jog gyakorolhatására megkivántatik, hogy a részvényes legalább 20 éves és részvénye a közgyűlés előtt legalább két hét óta a társulat könyvében az ő nevére legyen beírva és végre, hogy szintén a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg, 1902. évi december hó 15-ig az intézet pénztárába letetessék. Meghatalmazványok csak részvényesek nevére állíthatók ki.

839 1—1

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.



Urre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert n. gyöbbsége ha megdőls, természet hoz, ezért sokan nem érik el eredményt eddig. Hol lugsanak

alkalm s a okát ültették, azok lóven es atját hozukat az egész szőlőérés idején a legkifünőbb munkatály és más edes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fa a mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb

dísz anélkül, hogy legkevesebb helyet is el foglalna az egyébre használható részekből Ez a legháladátsabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vo atkozó szíves lénymomatu katalógus bár-sinek ingyen es bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Kérlekélt első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Különlegességi tőzsde megnyitás.

Van szerencsénk Csáktornyai város és vidéke közönségének b. tudomására adni, hogy üzlethelyiségünk mellett

Különlegességi tőzsdét

nyitottunk, melyben állandóan mindenemű dohány- szivar és szivarka különlegességet raktáron tartunk.

Kiváló tisztelettel

TODOR R. kereskedése.

840 1—

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziaszer, a mely már több mint 33 év óta meg-bizható bedörzsölés-felalkalmazatik házvégynek, császai és meghűtésnek.

Intés. Silányabb utánzatok miatt beváslárlaskor óvatossak legyünk es csakis eredeti üvegöket dobozában a „Richter” szeggyezssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. es 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Forrártk. Török József gyógyszerész Budapest.

Richter F. Ad. es tarsa, Rudaolstadt.



791 8—35

Egy fiatal, a magyar, német és horvát nyelvben jártas

segéd

azonnal felvétetik TODOR R. fűszer- és csemegekereskedésében

Csáktornyán.

835 2—*